

Νεοελληνική Γλώσσα Γενικής Παιδείας (Προτεινόμενες απαντήσεις)

A1.

Θέμα του κειμένου είναι το περιεχόμενο της έννοιας αυτομόρφωσης και οι παράγοντες που την επιτάσσουν στη σύγχρονη εποχή. Αρχικά, η συγγραφέας ορίζει την αυτομόρφωση ως σύνθετη διαδικασία απόκτησης γνώσεων ανάλογα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες του ανθρώπου. Δεν είναι όμως αυτή η διαδικασία αντικείμενο ατομικής πρωτοβουλίας αλλά αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης με το κοινωνικό του περιβάλλον. Έτσι οι άνθρωποι δεν περιθωριοποιούνται αλλά ενεργητικά, αυτόβουλα και συνεργατικά ορίζουν το περιεχόμενο και τις συνθήκες εκπαίδευσής τους. Έπειτα, επισημαίνεται ότι η επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη και μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας καθιστούν τη δια βίου εκπαίδευση επιτακτική. Τέλος, η συγγραφέας αντικρούει την άποψη του E. Durkheim δηλώνοντας ότι η εκπαιδευτική διαδικασία είναι πλέον αντικείμενο διαπραγμάτευσης γενεών φίλων και πολιτισμών. Καταλήγει με την άποψη ότι η διαπαιδαγώγηση του ανθρώπου αποδεσμεύεται από τα όρια του σχολείου και της νεότητας.

B1.

Στη σύγχρονη κοινωνία είναι πλέον αναπόφευκτη η αλλαγή επαγγελματικής πορείας για τους νέους. Οι αλματώδεις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις καθώς και η ανακατανομή στη ζήτηση της αγοράς έχουν ωθήσει πολλούς νέους να αλλάξουν δύο ή ακόμα και περισσότερα επαγγέλματα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Επιπλέον, ο ανταγωνισμός και η έλλειψη επιμόρφωσης επιβάλλουν τη συνεχή απόκτηση γνώσεων. Ο ελλιπής επαγγελματικός προσανατολισμός τόσο από το σχολείο όσο και από την οικογένεια σε συνδυασμό με τις δυσχερείς οικονομικές συνθήκες και την ανεργία που ταλανίζουν τη σύγχρονη εποχή, έχουν ως αποτέλεσμα την ανάγκη ευελιξίας στον επαγγελματικό χώρο. Έτσι, ο νέος θα πρέπει να λαμβάνει τα απαραίτητα εφόδια για να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας.

B2.

α. Η τελευταία παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων:

- i. με ορισμό γιατί η συντάκτρια δίνει τον ορισμό της έννοιας εκπαίδευσης (η εκπαίδευση δεν νοείται... 19^ο αιώνα).
- ii, με αιτιολόγηση, διότι αιτιολογεί για ποιο λόγο η εκπαίδευση δεν νοείται πια ως απλή μετάδοση γνώσεων (και τούτο επειδή... ζωής).

β. Θεματική περίοδος: Η εκπαίδευση... 19^ο αιώνα.

Λεπτομέρειες / σχόλια: και τούτο επειδή... καθημερινής ζωής.

Περίοδος κατακλείδα: Η εκπαιδευτική πράξη... των σχολικών τειχών

B3.

- α.** Ατομική ≠ συλλογική
επιτρέπουν ≠ απαγορεύουν, εμποδίζουν
ανεπαρκείς ≠ επαρκείς
διαφορετικές ≠ όμοιες, ίδιες
επεκτείνεται ≠ περιορίζεται, μειώνεται, περιστέλλεται
- β.** συνεχή = διαρκή
χρησιμότητα = λειτουργικότητα, ωφελιμότητα
συνέπειες = αποτελέσματα, επακόλουθα, επιπτώσεις

δεξιότητες = ικανότητες
καθίσταται = γίνεται, αποτελεί

B4.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του επιστημονικού λόγου είναι τα εξής:

- Ο λόγος είναι περιγραφικός-ερμηνευτικός-αποδεικτικός
- Απρόσωπο- Αντικειμενικό ύφος
- Κυριολεκτική- λογική χρήση της γλώσσας
- Επίκληση στη λογική με χρήση λογικών επιχειρημάτων και τεκμηρίων
- Ύφος επίσημο και ουδέτερο
- Χρήση ειδικού λεξιλογίου
- Επίκληση στην αυθεντία
- Αυστηρή-λογική οργάνωση του λόγου

Ενδεικτικά διακρίνονται τρία από αυτά στο κείμενο:

Λόγος περιγραφικός - ερμηνευτικός-αποδεικτικός: «Με τον όρο αυτομόρφωση περιγράφουμε...κατάρτιση»

Λογική- κυριολεκτική λειτουργία της γλώσσας: « η ενεργητική στάση... της εκπαίδευσης του»

Επίκληση στην Αυθεντία: «... όπως την όριζε ο E. Durkheim κατά τον 19^ο αιώνα»

Γ1.**ΤΙΤΛΟΣ: «Αυτομόρφωση το αύριο της εκπαίδευσης»**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Ο άνθρωπος στην πορεία της ζωής του, από την γέννηση ως το θάνατό του, συνεχώς διαφοροποιείται αλλάζουν οι απόψεις του και τα προβλήματά του. Διαφοροποιούνται οι ιδέες του, οι πεποιθήσεις, η φιλοσοφία ζωής του και οι σχέσεις του με τους άλλους ανθρώπους. Σήμερα σε μια εποχή ραγδαίων εξελίξεων στην τεχνολογία, στην επιστήμη, στην οικονομία, στην πολιτική ο άνθρωπος για να μπορέσει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις συνεχείς αλλαγές και τους μετασχηματισμούς της κοινωνίας θα πρέπει η εκπαίδευση να του παρέχει διαρκείς μορφωτικές ευκαιρίες σε ολόκληρη τη ζωή του και παράλληλα ο ίδιος να μεριμνεί για την εξέλιξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων του.

A. Κύριο Ζητούμενο

Σημασία αυτομόρφωσης:

α.

- Ολόπλευρη καλλιέργεια του ανθρώπου, ανάπτυξη ενδιαφερόντων και κλίσεων.
- Διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων κι άνοδος του μορφωτικού επιπέδου.
- Κάλυψη της ανάγκης για φιλομάθεια και απομάκρυνση του ατόμου από τον πνευματικό εφησυχασμό και την πνευματική μονομέρεια.
- Συμβολή στην σύνθετη διαδικασία της κοινωνικοποίησης και κατ' επέκταση προσαρμογή στο μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον της εποχής.

β.

- Παρακολούθηση των τεχνικών, επιστημονικών ευρύτερων εξελίξεων και δημιουργική αξιοποίηση των νέων δεδομένων.
- Δυνατότητα ευελιξίας στα πλαίσια της έντονης ανταγωνιστικότητας στην αγορά εργασίας.
- Οπλισμός με τα κατάλληλα εφόδια για την αντιμετώπιση του οξύτατου προβλήματος της ανεργίας.

- Πολλαπλασιασμός γνώσεων και δεξιοτήτων πάνω σε νέες ειδικότητες της τεχνολογίας και της επιστήμης.
- Απόκτηση εφοδίων για την καλύτερη δυνατή ανάληψη πρωτοβουλιών και αποφάσεων σε θέματα (οικονομίας, πολιτικής, εργασίας, σπουδών) στα πλαίσια της Ενωμένης Ευρώπης και του διεθνισμού.
- Αίσθηση αυτοπεποίθησης και ευκολότερη κατάκτηση αυτογνωσίας μέσα από την διαδικασία αναζήτησης της γνώσης με απώτερο σκοπό την αυτοπραγμάτωση.

Β. Κύριο Ζητούμενο

Τρόποι πραγμάτωσης της δια βίου αυτομόρφωσης

Στη διαδικασία της δια βίου παιδείας κύριο ρόλο έχει το ίδιο το άτομο αλλά και άλλοι φορείς, (η εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες, η οικογένεια, τα Μ. Μ. Ε. η πολιτεία)

- Προσωπική θέληση, δίψα για μάθηση και αυτοβελτίωση, γόνιμη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και διάθεσή του σε δραστηριότητες με ωφέλιμη επίδραση στην ψυχή και το πνεύμα.
- Καλλιέργεια της φιλομάθειας των νέων από την οικογένεια, το σχολείο, τα Μ. Μ. Ε. και ενθάρρυνση της επαφής τους με το βιβλίο.
- Ριζική αναδιάρθρωση του τρόπου λειτουργίας του σχολείου (σε προγράμματα, βιβλία, τρόπος διδασκαλίας μαθημάτων, κατάρτιση εκπαιδευτικών, αξιολόγηση μαθητών) για την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας προκειμένου να προσαρμόζονται στα σύνθετα δεδομένα της εποχής.
- Ίδρυση και λειτουργία ποικίλων πνευματικών κέντρων (Ανοικτό Πανεπιστήμιο, βιβλιοθήκες, εκπαιδευτήρια ενηλίκων) με σκοπό την προσφορά γνώσεων θεωρητικών, τεχνικών, επαγγελματικών.
- Οικονομικές επιχορηγήσεις απ' την Πολιτεία ιδιαίτερα στις ασθενείς οικονομικές τάξεις, διευκολύνσεις οικονομικές για την παρακολούθηση των Πολιτιστικών δρώμενων και την επίτευξη των στόχων των παραπάνω πνευματικών κέντρων.
- Δημιουργική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών (Διαδίκτυο) για την πολύπλευρη ενημέρωση, μόρφωση και επικοινωνία του ατόμου.

Επίλογος

Συνεπώς το σημερινό σχολείο οφείλει βαθμιαία να παραχωρήσει την θέση του σε συστήματα διδασκαλίας ελεύθερης και καθολικής μάθησης, που θα καλύψει σε έκταση αυτή την ίδια την ανθρώπινη θέληση, τούτο τον άνθρωπο που κατά τον Αριστοτέλη «φύσει του ειδέναι ορέγεται και ζητεί»